

TRẢ BÀI VIẾT SỐ 7

(1 tiết)

I – MỤC TIÊU CẦN ĐẠT

Giúp HS :

– Nắm được cách viết bài văn nghị luận về một vấn đề xã hội đặt ra trong tác phẩm văn học ; biết vận dụng các kiến thức đời sống vào bài viết ; nắm được đặc điểm và yêu cầu của đề văn trong *Bài viết số 7*.

– Rèn luyện kỹ năng phân tích và bác bỏ một vấn đề xã hội ; biết vận dụng các kiến thức về luận điểm, lập luận và các thao tác lập luận đã học vào việc viết một bài nghị luận xã hội ; nhận ra được những chỗ mạnh, chỗ yếu khi viết loại bài này và có hướng sửa chữa, khắc phục những lỗi trong bài viết của mình.

II – NHỮNG ĐIỂM CẦN LƯU Ý

Xem lại yêu cầu và cách thức tiến hành tiết học này đã nêu ở các tiết trả bài trước và chú ý thêm mấy điểm sau.

1. Về nội dung

Các đề trong *Bài viết số 7* tập trung chủ yếu vào một số vấn đề xã hội đặt ra trong các tác phẩm văn học nhưng có ý nghĩa thời sự với cuộc sống mỗi người cũng như cả cộng đồng. Từ đó yêu cầu người viết thể hiện những suy nghĩ và nêu các ý kiến của bản thân. Những vấn đề nêu ra cho *Bài viết số 7* cũng như các đề về nghị luận xã hội ở các bài viết khác đều là những vấn đề đòi hỏi sự suy luận và vận dụng tổng hợp những hiểu biết của người viết, khó sao chép ở một tài liệu nào đó.

Kiến thức cần đánh giá ở bài viết này là những hiểu biết không chỉ về các tác phẩm đã học mà còn về xã hội, thời sự, chính trị, kiến thức về các ngành khoa học tự nhiên cũng như khoa học xã hội – nhân văn,... Những hiểu biết đó thể hiện rất rõ tâm văn hoá của người viết. Về kĩ năng, ngoài các kĩ năng thông thường, GV nên xem xét và nhắc nhở HS kĩ năng lập luận phân tích và bác bỏ một vấn đề xã hội. Một trong những lỗi quan trọng mà HS thường mắc khi viết bài nghị luận xã hội là mòn sáo, ca ngợi, tán dương một chiều, chung chung, hô khẩu hiệu,... Vì thế qua bài kiểm tra này, GV cần căn cứ vào thực tiễn bài làm và những sai sót HS mắc phải.

Với thời lượng 2 tiết viết trên lớp, yêu cầu HS cần suy nghĩ nhanh, viết ngắn gọn, tập trung vào vấn đề cần làm rõ, cần thuyết phục. Muốn thuyết phục cần có luận điểm rõ ràng, có dẫn chứng cụ thể, sinh động, có lập luận chắc chắn, càng sắc sảo, độc đáo càng tốt. Cần luyện tập cách thể hiện ý kiến của chính mình, không nói dựa, nói theo, không sợ khác người, miễn là tìm được lí lẽ chặt chẽ và dẫn chứng sáng tỏ...

Phân tích và xác định những lỗi cần khắc phục nhất ở bài viết này là những lỗi nào? Chú ý hơn tới các lỗi về luận điểm (không có luận điểm, luận điểm không rõ, thiếu căn cứ, luận điểm không chính xác), lỗi về bố cục của bài viết (không đủ ba phần lớn, các ý lộn xộn, thiếu câu chuyển tiếp,...) và lỗi về diễn đạt (tán dương, sáo rỗng,...). Yêu cầu HS liên hệ kết quả *Bài viết số 7* với các bài làm trước để thấy những hạn chế nào đã được khắc phục, những nhược điểm nào vẫn còn mắc phải trong *Bài viết số 7*. Suy nghĩ để đề ra phương hướng khắc phục.

2. Về phương pháp

GV cần dành một thời gian nhất định phân tích qua các đề đã nêu ở *Bài viết số 7* (xem gợi ý các đề trong SGK này) để HS cùng đối chiếu, so sánh, rút kinh nghiệm. Thời gian chính tập trung phân tích đề văn được viết ở *Bài viết số 7*, GV lưu ý HS xem đề văn được lựa chọn làm trong *Bài viết số 7* là đề văn nào? Trọng tâm của đề văn này là gì? Lưu ý HS liên hệ với các kĩ năng xác định luận điểm, phương pháp lập luận và việc vận dụng các thao tác lập luận đã học,... để đối chiếu với bài viết của mình. Cần chú ý hơn tới tính sáng tạo, ưu tiên cho những suy nghĩ độc đáo, những lập luận chặt chẽ, rõ ràng, mạch lạc, giàu sức thuyết phục, biết lật đi lật lại vấn đề; xác định các luận điểm, luận cứ phải rõ ràng, phù hợp,...; tránh được các lỗi thường gặp đã nêu ở trên.

III – TIẾN TRÌNH TỔ CHỨC DẠY HỌC

Tham khảo tiến trình tổ chức dạy học của tiết trả bài trước. Trong việc nhận xét, đánh giá cần tiến hành đa dạng hơn : có thể cho HS trao đổi bài viết của nhau, đọc và chỉ ra những gì cần khắc phục, hướng sửa chữa trên cơ sở lời phê của GV.

IV – TÀI LIỆU THAM KHẢO

– Thơ *Vịnh Kiều* – Nguyễn Khuyến (bài *Kiều bán mình*) và *Kính gửi cụ Nguyễn Du* – Tố Hữu, trong sách *Nguyễn Du – Về tác gia và tác phẩm*, Trịnh Bá Đĩnh tuyển chọn và giới thiệu, NXB Giáo dục, 2002.

– *Quyền sống của con người trong "Truyện Kiều" của Nguyễn Du* – Hoài Thanh, trong sách *Nguyễn Du – Về tác gia và tác phẩm*, Sđd.

– *Nguyễn Khuyến – Về tác gia và tác phẩm*, Vũ Thanh tuyển chọn và giới thiệu, NXB Giáo dục, 2003.

– *Xuân Diệu – Về tác gia và tác phẩm*, Sđd.